

Edith Bruck

Gyönyörű romlásom

EURÓPA KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2025

---

www.alexandra.hu • www.moobius.hu
www.europakiado.hu

– Ha van kedved, együtt tölthetjük a karácsonyt, jó? Szilveszterkor elutazom néhány napra.

Üresség támadt bennem, egy sósrudacskát morzsolgattam lehajtott fejjel. Észrevettem, hogy hirtelen hallgatásomtól zavarba jön, mégsem tudtam megszólalni, fölnézni. Azzal is tisztában voltam, hogy ideges lesz, és kényelmetlenül érzi magát, amiért nem tudom titkolni, milyen hatással van rám a bejelentése.

– Ha akarod, még beszélünk róla – ajánlotta.

– Miről? – néztem föl szorongva, attól tartotam, meggondolta magát, és karácsonyra is magamra hagy.

– Ha jobb programod van... – kezdte a világ legtermészetesebb hangján.

Eltöprengtem, vajon színleli-e, hogy nem tudja, milyen fontos nekem minden pillanat, amit bárhol, bármikor vele tölthetek, vagy éppen ezt a húsz éve változatlan sóvárgásomat akarja jelentéktlenebbnek feltüntetni. Sietve kijelentettem, hogy semmi programom, s pillantásommal követtem kezét, ahogy a sósrudakat egymás után szétmorzsoló ujjaimra teszi.

– Nézd, mit műveltél – mutatott a fehér terítőn halmozódó morzsákra.

– És te? – böktém a széttördelt fogvájókra.

A nevetés eloszlátott minden feszültséget, keze ott maradt az enyémen, míg első vacsoránkról me-

séltem: zajos barátai akkor egész este politikáról ordítottak, rólam teljesen megfélemeztek, az egyetlen nő voltam az asztalnál, véletlenül csöppentem közéjük.

– Folyton rám néztél, emlékszel? – kérdeztem.
– És kínáltál, hogy kóstoljam meg a rántott karamidot, én meg azt mondtam, hogy nem eszem disznóhúst, s ettől kíváncsi lettél rám.

– Teveször kabátban voltál, kockás ruhában, és a fejedben kendő, igaz? – kérdezte. – Látod, én is emlékszem egy s másra. Olyan voltál, mint egy orosz színésznő. És hihetetlenül fiatal, csak úgy ragyogtál.

– Akkor még...

– Nem sokat változtál, komolyan, mindig mondom, hogy élő csoda vagy.

– Inkább kimúlt csoda.

– Én vagyok az oka? Ezt akarod mondani?
– vette el a mostanáig az enyémen felejtett kezét.

– Ne tulajdonítsd nekem a saját gondolataidat.

– Boldogtalanná tettelek, igaz?

– Szemedre hánytam bármit is?

– Elég, ha rád néz az ember... De talán a származásod miatt... alapján te mindig is...

– Micsoda?! Miket beszélsz? Megőrültél? – vágtam a szavába méltatlankodva.

– Ne haragudj, az ember mond ilyesmiket, csak úgy. Észre sem veszi. Ne haragudj. Igazad van, veled jobban kell vigyázni az embernek, hogy mit

beszél. Ne vágj ilyen tragikus képet, na, itt a tyúkod, mosolyogj már, és egyél. De páncélt kéne viselned, mindenféle értelemben, ellenem, az önzésem, a gyöngeségeim ellen is. A helyedben elküldeném magamat a fenébe.

– Megteszem, ami tőlem telik, hidd el. De most együnk békességben, olyan boldog voltam, hogy láthatlak.

– Akkor is boldognak kéne lenned, amikor itt hagysz, amikor nem látsz. A te érdekedben mondom...

– Te csak ne mondj semmit az én érdekemben, legfeljebb szép dolgokat...

– Mindent elrontottam, ugye? De hát még mindig itt vagyunk, együtt.

– Együtt...

– Számodra az együttlét azt jelenti, hogy a nap huszonnégy órájából huszonnégy órát kézen fogva kellene töltenünk. Mikor fog már benőni a fejed lágya? Lehet, hogy semmire sem tanított meg az élet? Pedig elég gyilkos módon bánt veled!

– De, de, légy nyugodt, az ábécével mindent megtanultam.

– Hogy hihetsz az örök szerelemben?

– És te hogy tagadhatod, hogy létezik, létezhet, léteznie kell?

– Mindig mondtam, hogy vallásos lény vagy. Az a baj, hogy a teljességet akarod, a kizárólagos szerelmet, a feltétlen birtoklást.

– Te vagy az, aki így érezted. Kérdeztem én valaha is, hogy hol és kivel vagy, amikor olyan sokszor elutaztál?

– Veled voltam, magammal vittelek.

– Hébe-hóba. Sosem erőltettem rád magam. Megkérdezted, akarok-e veled menni, szabadon választhattam, de igazából mindig te döntöttél, előre, mert ha egyedül akartál lenni, nem hívtál, tudtad, hogy mindig veled akarok menni – válaszoltam, és hirtelen mély szomorúság fogott el.

– A házasságot te akartad. Te hiszel még a családban, szerintem viperafészek, bűnszövetség.

– Börtön, örökös szeretetzsarolás, elnyomás, kasztráció – folytattam helyette, csak úgy fújtam a meghatározásokat. Az evést is abbahagytam, a legszívesebben elbőgtem volna magam, menekültem, szaladtam volna haza.

– Nem azért mondom, hogy bántsalak – hangja ellágyult. – Húsz éve is ezt hajtogattam, nem?

Bólintottam, s hallgattam. Arról akart meggyőzni, lehetetlen, hogy életem egyetlen valósága ő és csakis ő legyen, hogy nem akarom olyannak látni, amilyen, nem akarom látni, hogy tele van hibákkal, mert a szerelem vakká tesz, elveszi az eszemet. Nem érti, hogyan szerethetem most is, hogyan akarhatok vele élni azok után, amik történtek, amiket – akaratlanul is – tett velem. Azzal fejezte be, hogy talán szükségem van a szenvedésre, mással nem magyarázhatja változatlan érzéseimet. Ami-

kor beletörődő hangon és azzal a feszítő, időnként rám törő ezeréves bölcsességgel válaszolni próbáltam, azt állította, hogy agnosztikusként, mint észlénny, nem tud követni, nincs hozzá elég fantáziája. Vad szenvedéllyel erősítgettem, hogy ha nem hittem volna mindig valamiben, akkor, a körülményeket tekintve, már nem is élnék. Azzal vádolt, hogy az életben maradáshoz kapaszkodnom kell valamibe vagy valakibe, s nem az életért magáért élek, nem a magam kedvére élek.

Sértődötten tiltakoztam, hogy mindezek ellenére élek, dolgozom, lefekszem, fölkelek, jövök-megyek, bár nagyon nehezemre esik. Azt mondtam, szerintem senki sem élhet csak önmagáért, érzelmileg senki sem lehet teljesen önellátó, vagy ha az, akkor az illető a végtelenségig önző vagy kiábrándult, gyöngé lélek, aki csak védekezik. Hozzátettem, az állatoknak is szükségük van rá, hogy adjanak és kapjanak.

– Mindent túl komolyan veszel, kedvesem – intézett el Lorenzo.

– Különösen azt, amit te mondasz – vágtam vissza.

– Látod, mennyire kell vigyáznom minden szavamra? Nem vagy könnyű eset.

– Ezt már mondtad.

– Van még valami, amit nem mondtunk ki eddig? – mosolygott.

– Van.

– Mi?

– Hogy halálosan szeretsz.

Jóízűen elnevette magát, nagy, nikotinsárga fogai elővillantak, szeme fényes lett, s ellágyult.

– Mindig meghatódom tőled, még ma is – nevetésében csakugyan meghatottság bujkált.

– Talán megrendíteni jobban tudom az embereket, mint magamba bolondítani, ezen töprengék napról napra...

– Hát, az nem a szerelem bizonyítéka, hogy együtt vagyunk? – kérdezte.

– Mondd meg, hogy már nem szeretsz, mondd meg nekem, ez talán segítene meggyőzni magam, hogy vége.

– Késő van, kedvesem, menjünk, jó?

– Késő? De hiszen csak tíz óra!

– Igazán? – nézett rá a vékony, szőrös csuklóján ide-oda csúszkáló nagy órára.

– Hát menjünk – álltam föl.

– Maradhatunk még egy kicsit, ha akarsz, ülj le. Tudod, hogy nem bírok sokáig megmaradni az asztalnál – mondta, azzal fölállt.

Kint a szürke esős idő gyászos hangulatot árasztott, az öreg házakból áporodott hűgyszag dőlt. Az utcácska végén, a Spanyol lépcső lábánál hirtelen kavarodás támadt, fiatal emberek szaladtak a négyégtáj felé, nyomukban a rendőrség.

– Mi ez már megint? – indult Lorenzo a via del Corso felé. Lövések dördültek.

– Menjünk – idegeskedett, és gyorsuló léptekkel az ellenkező irányba fordult.

– Várj, hadd nézzem meg – kértem.

– Mit akarsz látni? – kérdezte ingerülten.

– Majd elolvasod a holnapi újságban.

– Vajon ki lőtt?

– A rendőrség.

– Minek szaladunk, mi értelme? – makacskodtam.

– És annak mi értelme, ha kockáztatjuk az életünket? – gurult méregbe. – Nem látod, hogy mindenki menekül? Nem hallod, hogy újabb rendőrökcsik érkeznek? Meg akarsz halni semmiért?

– Gyere fel hozzám, ne menj haza – javasoltam.

– Megint lőnek – morogta, s ebben a pillanatban pisztolyos fiú bukkant fel valahonnan, elvágta az utunkat, majdnem fellökött.

– Jézusom! – kiáltott föl Lorenzo. – Itt mindenkinek fegyvere van.

Futás közben felnéztem az égre, s megláttam az elmosódott holdat, kés formájú, sötét csík szelte át.

– Mi a nyavalya történik itt? – dörmögött egy férfihang valamelyik kapualjból. – A feketék lődznek a vörösökre, vagy a vörösök a feketékre, netán a rendőrség mindkettejükre? – tanakodott magában, aztán visszahúzódott a házba.

– Na, itt vagyunk, menj be rögtön.

– És te?

– Hazaszaladok.

– Akkor én se megyek be.

– Ne butáskodj, arrább van már a lövöldözés. Semmi bajom sem lehet. Fölhívlak, amint hazaérem. Jó? Szervusz. Légy nyugodt, rendben? Jó éjszakát, kedvesem!

Megcsókolt, betuszkolt a kapun, s becsukta utánam.

A fájó döbbenettől megint elnémultam, s azon gondolkodtam, miért nem érti, milyen nagyon kellene, hogy egy kicsit mellettem maradjon. Nem tudtam rászánni magam, hogy fölmásszak az ötödik emeletre, leültem a lépcsőre, és a málladozó falat bámultam, csupa folt, penész, pókháló. Amikor fölértem, a telefon mellé telepedtem, és vártam. Nem tudom, mennyi ideig üldögéltem mozdulatlanul, nyilván rövid ideig, mert a férjem a közelben lakott, de úgy éreztem, sosem fog már megszólalni a telefon, ítéletnapig üldögélhetek mellette.

Összerezzenem, amikor megcsörrent. Lorenzo hangja szinte vidáman csengett, s arra kellett gondolnom, hogy csakugyan beteg vagyok, bolond.

– Épségben, egészségben hazaérem – tréfálkozott.

– Az jó, jó – hangom fátyolos volt és távoli.

– Valami baj van? – aggodalmaskodott. – Ne haragudj, talán rosszul tettem, hogy nem mentem föl, ugye? Igaz? Mondj már valamit. Ne zárkózz magadba. Mondd, hogy rosszul csináltam, mint

mindig. Akarod, hogy most átmenjek? Öt perc alatt nálad vagyok...

– Ne, ne gyere el otthonról, maradj csak...

– Megnyugodtál? Biztos? Jól vagy?

– Igen, lefekszem, jó éjszakát.

– Pihenj le, kedvesem, jó éjt.

Kabátban, táskával a vállamon üldögéltem, amíg a hasgörcs és a gyomorfájás föl nem állított, bevettem egyet az éjjeliszekrényen sorakozó gyógyszerekből. Addig vitatkoztam magamban, míg igazat adtam neki; csakugyan szükségem van a szenvedésre, fáj, ha látom, fáj, ha elválok tőle, s még jobban fáj, ha nem látom. Minden találkozás sebet ejt rajtam, illetve úgy érzem, hogy sebet ejt rajtam, egyik kezével megsimogat, a másikkal megver, mint ma este is. Karácsonykor velem lesz, újévre Claudiával utazik el, meghív vacsorára, de tízkor szabadul tőlem, a lövöldözés után faképnél hagy a kapuban, s nem jön föl velem – neked ez mind-mind alkalom a szenvedésre, mondaná. Megmagyarázhatatlan módon mindig a számomra legnehezebb pillanatokban árul el. Semmibe veszi az érzéseimet, mint néhány hónapja is, augusztusban, amikor súlyos depresszió után kijöttem a kórházból. Kínkeservesen talpra állok, erre közli velem, hogy elutazik nyaralni. Belekábultam, s nyilván olyan kétségbeesett arcot vágtam, hogy lesütött szemmel, dadogva mentegetőzött, és csak

egy hétre ment el, de elment, a szabadságát foggal-körömmel védelmezve. Magamban ordítottam. Ezekkel a sebekkel, ütésekkel majdcsak elfogy, elvérzik, elpusztul ez az átkozott szerelem, nem bírja ki az örökös próbatételeket, s egy nap majdcsak megszabadulok ettől az érzelmi ráktól.

Fölálltam, levettem a kabátot, s ahogy beakasztottam a szekrénybe, megpillantottam törődött arcomat a tükörben: mintha álarc volna rajtam, a boldogtalanság megváltoztatott, eltorzított. Egész bensőm fázott. Reszkettem, vacogott a fogam, nem kaptam levegőt, rám tört a világ minden baja, ez maga a halál.

Ráparancsoltam magamra, hogy menjek ki a konyhába, és melegítsek vizet. Bevettem két váliumot. Bekapcsoltam, majd rögtön elzártam a televíziót. Kinyitottam a teraszajtót, s kimentem. Elállt az eső, a messzi égen előbukkant egy távoli csillag. Lent a rosszul világított utcán sehol egy teremtetett lélek, csak kóbor macskák és kutyák turkáltak a kocsik közé kitett fekete szemeteszacskókban. És ha leugranék? – ötlött fel bennem. Egy autó tetejére esnék? Kihajoltam, amennyire csak tudtam, s megláttam egy fiatal párt, a falnak dőlve csókolóztak nagy odaadással. Sokáig bámultam őket, aztán beszaladtam, s beretesztem az ajtót. Erős gázszag csapta meg az orrom, eszembe jutott, hogy vizet tettem föl, nyilván

kifutott, s elaludt alatta a gáz. Furcsa, de nem volt kellemetlen szag, nem is szívesen nyitottam ki az ablakot. Beleöntöttem a vizet a tömlőbe, az ágyba raktam, az ablakhoz mentem, becsuktam, mert már nedves, hideg levegő áradt be. Ágyba bújtam, s addig melegedtem a tömlővel, amíg meg nem szűnt külső és belső reszketésem. Akaratom ellenére kinyújtottam a kezem, s kihúztam az éjjeliszekrény fiókját. Megláttam azt a piros szalaggal átkötött, többtucatnyi levelet, táviratot, cédulát, melyet férjem a világ különböző tájairól küldött, s az az ötletem támadt, hogy ha elolvasom a legutolsókat, talán rájövök, hogyan s mikor távolodott el tőlem. Kibontottam a szalagot, s megnéztem a Moszkvától Berlinig, San Sebastiantól Cannes-ig a legkülönbözőbb tájakról érkezett borítékok dátumát. Hamar megtaláltam az egyik legutolsókat, akkor kaptam, amikor Lea nővéremnél voltam Dél-Amerikában. Azóta jóformán nem is írt. Akkortájt már körülbelül egy éve ismertük Claudiát. Azzal a meggyőződéssel kezdtem el olvasni, hogy most majd világosabban látok; sosem olvastam ezeket a leveleket, iszonyatos fájdalmat okoztak volna, most azonban erőt kellett vennem magamon, nagyon fontos volt. Lenyeltem torkomban a gombócot. Már az apró betűs írás láttán összeszorult a torkom, de nagyot nyeltem, s hozzáláttam.